

Секція 4

Шалигіна І.В.

к.е.н., доцент кафедри фінансів
Сумський національний аграрний університет

Шалигіна А.М.

студентка спеціальності «Фінанси і кредит»,
Сумський національний аграрний університет

Державне управління та фінансування сфери фізичної культури та спорту з урахуванням досвіду Європейських країн

За даними державної статистики близько 14,0% українців займаються фізичною культурою і спортом, що є меншим за європейський досвід (40 - 50%). Це зумовлено не тільки не бажанням займатися спортом всіх категорій населення, а в більшості з недостатністю державної, муніципальної та громадської підтримки, що досить потрібна не тільки для професійного спорту й звичайного оздоровчого. Також за відсутністю коштів не має їх належної популяризації через телебачення та пресу.

Процес державного управління в сфері фізичної культури та спорту розглядалися в багатьох наукових працях. Однак багато питань та проблем в даному напрямку залишається не вирішеним, особливо в сучасних умовах проведення децентралізації.

Державне управління фізичною культурою і спортом виконується: 1) на центральному рівні через органи управління з питань фізичної культури і спорту; 2) на регіональному рівні – органи управління фізичною культурою і спортом; 3) на місцевому рівні через відповідні місцеві органи управління. До системи державних органів, які здійснюють управління у галузі фізичної культури і спорту, належать: ВРУ, КМУ та відповідні місцеві органи виконавчої влади та управління.

На даний час актуальною проблемою і необхідною умовою розвитку спорту є його фінансове забезпечення та фінансування. Даною проблемою займаються як різні соціальні інститути, так і представники спортивної науки та самого спорту.

Через елементи фінансування масового спорту, що є основним «постачальником» спортсменів вже до професійного спорту, можна виділити моделі, що складаються із наступних визначальних критеріїв:

- 1) частка населення, що зайнята спортом (загальне фінансування та членські внески);
- 2) частка фінансування спорту державою;
- 3) витрати на спорт із сімейного бюджету;
- 4) волонтерські внески на розвиток спорту.

До першої моделі відносять країни півночі та заходу Європи, де є висока частка участі населення в спортивній сфері та відносно високий рівень її державного та приватного фінансування. До другої входять країни середземноморського регіону, де є достатньо низька частка державної підтримки спорту. До третьої моделі відносяться такі країни як Естонія, Угорщина, Литва, Португалія, Румунія, Словаччина і Словенія, в яких майже уся спортивна інфраструктура була зруйнована з початку 90-х р.р. В цих країнах можна визначити досить низьку потребу в спортивно-оздоровчих послугах, відповідно й частка витрат із сімейного бюджету на заняття спортом та волонтерські внески є мінімальними. До складу четвертої моделі можна віднести такі країни як Болгарія, Чеська Республіка та Польща, де основні критерії є практично однаковими із третьою моделлю, хоча із однією певною відмінністю - значна частка фінансових надходжень на фінансування та розвиток спорту в країні надходить від державних лотерей, тоталізаторів та азартних ігор.

Також можна виділити окремо моделі фінансування спорту окремо у Франції та Великобританії. Наприклад, у

першій країні за рахунок держави більше фінансується масовий спорт, ніж у країнах першої групи, але значно меншими є витрати із сімейних бюджетів. А у другій країні можна визначити існування певного обмеження державного фінансування, а витрати сімейних бюджетів є відносно великим джерелом фінансування масового спорту. Це може свідчити й про те, що у Великобританії існує значно вища частка населення, що бажає платити за надання спортивних послуг та населення значно вище ніж у інших країнах усвідомлює про важливість саме фізичної активності, як джерела їх здоров'я та можливо й заробітку[1].

Дослідження показує, що в розвинених країнах світу та Європи значно більша частка припадає на фінансування спорту не з бюджету, а із позабюджетних джерел. Наприклад, частка коштів державного спортивного бюджету Німеччині, Великобританії, Фінляндії, Швеції та Данії становить менше 20% від суми місцевих спортивних бюджетів; у Франції та Італії - 30%; в Іспанії та Португалії - 40%. Вкладення із регіональних, муніципальних і місцевих органів управління в загальний спортивний бюджет становить у Великобританії - 95%, в Німеччині - 98%, Іспанії - 76%, Фінляндії - 85%, Франції - 77%, Швеції - 90% та Італії - 57% [2].

Література:

1. Білогур В.Є. Становлення і розвиток парадигми філософії спорту в умовах глобалізації//Гуманітарний вісник ЗДА. 2015. № 60. С.78-89.
2. Базенко В. Європейський досвід управління розвитком фізичної культури та спорту на місцевому рівні//Ефективність державного управління. 2017. №. 1 (50). Ч. 1. С.156-165.